

Riigihangete Vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

28.03.2024

Vaidlustaja: AS Atea
Registrikood: 10088390
Järvevana tee 7b, Tallinn
esindaja: vandeadvokaat Marko Mehilane
marko@heedentsik.ee

Hankija: Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus
Registrikood: 77001613
Lõõtsa 8a, Tallinn
hanked@rit.ee

Kolmas isik: Green IT OÜ
Registrikood 11306239
info@greenit.ee
esindaja: Asko Pukk
asko.pukk@greenit.ee

Telia Eesti AS
Registrikood: 10234957
hange@telia.ee

AS SEB Liising
Registrikood 10281767

Riigihange: Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga (viitenumber 263728), osa 3 (sülearvuti klass 2 soetus)

KOLMANDA ISIKU SEISUKOHT

Kolmas isik vaidlustusega ei nõustu ning vaidleb sellele täies ulatuses vastu. Kolmas isik on seisukohal, et Hankija hankemenetluse raames tehtud otsused on seaduslikud ning põhjendatud. Esitatud vaidlustus on alusetu ja põhjendamata ning tuleb jätta täies ulatuses rahuldamata.

Kolmas isik põhjendab oma seisukohta alljärgnevalt:

1. Esmalt rõhutab Kolmas isik, et puudub põhjendus ja vajadus lisada Kolmanda isiku poolt testimiseks esitatud sülearvuti (edaspidi Demoseade) vaidlustusasja materjalide juurde. Pakkumuste vastavuse kontroll on RHS § 114 kohaselt Hankija pädevuses. Vaidlustaja on ekslikult asunud seisukohale, nagu peaks Vaidlustuskomisjon asja lahendamiseks ise teostama Kolmanda isiku pakkumuse (ja Demoseadme) vastavuse kontrolli. Vaidlustuskomisjon hindab hankija otsuste õiguspärasust RHS § 190 sätestatud tingimustel ja ulatuses. Hankija otsuste õiguspärasuse kontrollimiseks ei ole vajalik, et Vaidlustuskomisjon teostab omapoolse seadme vastavuse kontrolli – Vaidlustaja ei saa seda nõuda ega eeldada, veel vähem asuda ise sellist kontrolli teostama.
2. Asjakohatu on Vaidlustaja väide, nagu oleks käesolevas hankes näidiseseadme esitamise tõttu Hankijal vastavuse kontrolli teostamisel kõrgendatud hoolsuskohustus või suurem vastutus vastavuskontrolli teostamisel. Hankija peab tegema pakkumuste sisulise vastavuse kontrolli, lähtudes hanke alusdokumentides esitatud vastavustingimustest. Vastavuskontrolli ulatust või Hankija vastutust kontrolli teostamisel ei muuda asjaolu, kas Hankija on nõudnud näidiseseadme esitamist või on vastavustingimustes ette näinud, et teostab vastavuskontrolli dokumentide alusel.
3. Kolmas isik on seisukohal, et Hankija tehtud otsused riigihankes on õiguspärased ja põhjendatud. Vaidlustaja esitatud väited Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse kohta on ebaõiged ja eksitavad. Kolmas isik ei pea põhjendatuks ega vajalikuks Vaidlustajale kommenteerida, kuivõrd täpne või ebatäpne oli Vaidlustaja oletus Kolmanda isiku pakutud seadme ja selle mudeli osas. Ka vaidlustuskomisjon on oma praktikas pidanud toote täpset mudelit konfidentsiaalseks, mis ei kuulu avaldamisele. Kolmas isik kinnitab, et Vaidlustaja esitatud kahtlused Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse kohta ei vasta tõele. See on ka Kolmanda isiku pakkumuse alusel kontrollitav.

4. Väide, et Vaidlustaja on enda hinnangul „peensusteni kursis“ erinevate tootjate sülearvutite näitajatega, ei ole ega saa olla iseenesest tõendiks selle kohta, et Kolmanda isiku pakkumus ei saa olla vastav kõikidele riigihanke alusdokumentides (RHAD) esitatud nõuetele. Asjaolu, et Vaidlustaja väidetavad teadmised ja võimalikud kaalutlused hankes pakutud seadmete valikul ei kattu Kolmanda isiku omadega, ei tähenda, et Kolmanda isiku pakkumus ei ole ega saa olla vastav hanke tingimustele. Nii nagu Kolmandale isikule ei ole teada, millisest eeldustest võis Vaidlustaja oma pakkumuse esitamisel lähtuda, ei ole ka Vaidlustajale teada, kuidas Kolmas isik oma pakkumuse koostas ja millised kokkulepped selleks tootjaga sõlmis, et tagada RHAD-le vastavate seadmete pakkumine. Veelgi enam, käesolevas vastuses toodust nähtuvalt on Vaidlustaja mitmes aspektis eksinud ka tootjate avaliku dokumentatsiooni lugemisel, mis tekitab kahtlusi väidetavates ekspertteadmistes.

Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine

5. **Sülearvuti klaviatuur.** Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuur vastab kõikidele esitatud nõuetele, sh nii eestikeelse paigutuse kui valgustuse osas. Seejuures on pakkumuse koosseisus esitatud vastav tootja kinnitus [viide ärisaladusega kaetud dokumendile], mille kohaselt on sülearvutil Eesti paigutusega klaviatuur, sellel ei ole kasutatud kleebiseid ning see sisaldab nõutud klahve.
- 5.1. Seega on selgelt ja üheselt mõistetavalt ümber lükatav Vaidlustaja väide, nagu oleks Kolmas isik pakkunud nõutud tingimusele mittevastava seadme ja esitanud pakkumuses eksitava vastupidise kinnituse. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuuri vastavust on Hankija saanud terviklikult kontrollida (Kolmanda isiku pakkumus sisaldab mh kõikide nõutud tingimuste osas täpset viidet dokumentatsioonile lehekülje täpsusega, kust vastava asjaolu olemasolu on kontrollitav), ning vastava info kajastamine pakkumuses on kontrollitav ka Vaidlustuskomisjoni poolt.
- 5.2. Kolmanda isiku pakutud seadmel on klaviatuuril „Ü“ täht olemas. Hankija ei ole seadnud tingimuseks, et mingil konkreetsel klahvil ei tohiks olla mistahes muud märget või tähte. See ei tulene ka Vaidlustaja viidatud standardist. Kui seadme funktsionaalsus lubab teha midagi täiendavat sellele, mida RHAD on ette kirjutanud, siis see ei tee seadet mittevastavaks. Hankija seadis mh nõudeks, et klaviatuur peab sisaldama klahve märgistustega: „<“, „>“, kuid ei ole TK-s sätestanud, et samal klahvil ei tohiks olla ühtegi muud tähist (ehk mitut kihti). Vastav tingimus puudub ka Vaidlustaja viidatud standardis. Vaidlustajal puudub mistahes alus väita, et Kolmas isik ei ole pakkunud Eesti paigutusega klaviatuuri, või et pakutud klaviatuur ei vasta Hankija seatud nõuetele.
- 5.3. Pakkumuse koosseisus esitatud toote detailne tehniline kirjeldus on kontrollitav tootja poolt avalikult ja anonüümselt veebilehelt vastavalt Hankija nõutule. Eksitav on Vaidlustaja väide, nagu võimaldaks tootja veebilehel kuvatud info automaatselt järeldada, et Kolmanda isiku pakutud seade ei vasta nõutud tingimustele või et Kolmanda isiku pakutud tooteid tootja üldse ei tooda. Lisaks Vaidlustaja viidatud Tehnilise kirjelduse (TK) punktidele 3.9 ja 3.13. sisaldus TK-s ka punkt 3.10, mille kohaselt pidi pakkumus sisaldama sülearvutite täielikku tootja spetsifikatsiooni. Seega on ilmselge, et Hankija ei eeldanud, et tootja avalikult veebilehel avaldatud info on lõplikult ammendavas detailsuses, vastasel juhul poleks olnud vajadust nõuda ka täieliku spetsifikatsiooni esitamist. Asjaolu, et mõne komponendi kõik tehnilised parameetrid ja selle tellimise võimalused ei ole tootja avalikul veebilehel kajastatud, ei tähenda, et selle kohta ei ole pakujal olnud võimalust esitada täielik spetsifikatsioon, või et tootja ei võimalda seadmele tellija vajadustel põhinevat erikonfiguratsiooni.
- 5.4. Vaidlustaja mõttearendus klaviatuuri lubamatu ümbertöötlemise kohta ei ole asjakohane, lubamatut ümbertöötlemist ei ole toimunud. Tegelikkuks ei vasta ka Vaidlustaja väide, nagu oleks Kolmas isik pakkunud klaviatuuri, mida seadme tootja ei tooda. Tootja on kinnitanud, et tagab nõutud tingimustele vastava klaviatuuri ning tarninud sellele kohase Demoseadme, mille Hankija on tunnistanud vastavaks. Mistahes vastupidised Vaidlustaja väited või mistahes muu isiku poolt antavad kinnitused selle kohta, mida tootja väidetavalt toodab või ei tooda, ei ole relevant. Tootja kinnitust saab anda ainult tootja, ja Hankijal on õige lähtuda Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus Hankijale esitatud tootja kinnitusest.
- 5.5. Ka klahvide integreeritud altvalguse osas vastab Kolmanda isiku pakkumus nõutud tingimustele. Vaidlustaja ei ole põhjendanud, millel tema kahtlus, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti klaviatuuril altvalgus puudub, tugineb. Esitatud on paljasõnaline väide, mis ei vasta tegelikkuks. Vaidlustaja küll viitab põhjendatud kahtlusele, kuid tegelikkuses oma kahtlusi põhjendanud ei ole. Pakkumuse vastavus on olnud Hankijale pakkumuse ja Demoseadme alusel täielikult kontrollitav.
6. **Müratase.** Kolmanda isiku pakutud seadme müratase vastab nõutud tingimusele. Vaidlustaja vastupidine kahtlus ei ole põhjendatud.

- 6.1. Pakkumuse koosseisus esitatud toote spetsifikatsioonis [viide ärisaladusega kaetud dokumendile] ning toote keskkonnanäitajate dokumendis [viide ärisaladusega kaetud dokumendile] on toodud pakutud seadme müratase mh erinevates olukordades (tüüpiliselt seadistatud seadme olekus, fikseeritud ketta juhusliku kirjutamise režiimis, optilise draivi järjestikuse lugemise režiimis), ning ka kõige kõrgem deklareeritud müratase 25,3 dB on madalam kui nõutud 35dB. Seega on Vaidlustaja väide Kolmanda isiku pakutud seadme mürataseme mittevastavuse kohta ebaõige. Vaidlustaja viidatud dokumendis ei ole tõepoolest CPU mürataset välja toodud, kuid tegemist ei ole ka Kolmanda isiku pakutud seadme täieliku spetsifikatsiooniga. Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus on esitatud pakutud seadme kohta dokument [viide ärisaladusega kaetud dokumendile], millest nähtub selgelt nõutud tingimuse täitmine.
- 6.2. Hankija on saanud Kolmanda isiku pakutud seadme mürataset mh kontrollida pakkumuse koosseisus esitatud tootespetsifikatsiooni alusel. Asjaolu, et Vaidlustaja on lugenud mingi toote (mida ta arvas, et Kolmas isik võis pakkuda) tootespetsifikatsiooni, ja ei ole osanud sealt vajalikku infot leida, ei tõenda midagi Kolmanda isiku pakutud seadme omaduste kohta ega saa olla Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse aluseks.
7. **Lisaseadmed.** Kolmanda isiku pakutud lisaseadmed vastavad nõutud tingimustele. Pakkumuse koosseisus on mh esitatud vastav tootja kinnitus [viide ärisaladusega kaetud dokumendile], mille kohaselt ei ulatu USB saatja arvuti korpusest välja enam kui 0,7cm.
- 7.1. Ei ole teada, millistes oludes ja kuidas on Vaidlustaja mõõtnud lisaseadet, mida Kolmas isik on Vaidlustaja arvates pakkunud. See ei oma ka antud asjas tähendust, kuivõrd tegemist ei ole 100% sama seadme, samade olude ja tõenäoliselt ka samade meetoditega, millega on vastavuse kontrolli teostanud Hankija. See, kui Vaidlustaja on saanud mingi mõõtmise alusel tulemuse, mis ei vasta hankes nõutud tingimustele, ei võimalda õiguspäraselt teha ühtegi tõsikindlat järeldust selle kohta, milliste omadustega ja millistele tingimustele vastavat seadet on pakkunud Kolmas isik.
8. **Ekraani valgustugevus.** Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus vastab nõutud tingimusele. Õige on ka fakt, et Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus on 1000 nitti.
- 8.1. Pakkumuse koosseisus esitatud tootja spetsifikatsioonis on vastav valgustugevus selgelt ära toodud. Hankija on saanud seda pakkumuste vastavuse kontrolli raames kontrollida. Vaidlustaja väide, et „Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevus ei ole kindlasti 1000 nitti“ on ebaõige ja põhjendamata.
- 8.2. Asjaolu, et 1000 nitine valgustugevus ei ole Vaidlustajale usutav või sobiv (või et Vaidlustaja on lugenud mingit tootespetsifikatsiooni, milles toodud infot ei oska ta õigesti välja lugeda), ei muuda fakti, et Kolmanda isiku pakutud seade on sellise valgustugevusega nagu pakkumusest nähtub. Isegi kui teatud oludes (sh nt ekraanifiltri kasutamisel) on valgustugevus teine, siis see ei muuda asjaolu, et seade võimaldab 1000 nitist valgustugevust.
- 8.3. Vaidlustuses esitatud viited seoses touchscreeniga ei ole asjakohased, kuna touchscreen ei ole hanke raames nõutud ning seda Kolmas isik ka ei ole pakkunud. Seejuures kehtib ka Vaidlustaja poolt viidatu („Actual brightness will be lower with touchscreen or SureView“) olukorras, kus touchscreen on ekraanile lisatud, mitte ei defineeri valgustugevust olukorras, kus seda ei ole. Lisaks peaks Vaidlustaja pikaajalise turul tegutseva eksperdina olema teadlik, et sellele mudelile, mille pakkumist Kolmanda isiku poolt Vaidlustaja eeldab, ei ole võimalik 1000 nitise ekraani puhul touchscreeni lisada. Väide, et mitte ükski tootja ei tooda 1000-nitise valgustugevusega ekraane, on vale, mida „erinevate tootjate sülearvutite näitajaid peensusteni tundev ettevõtte“ ei tohiks endale lubada.
- 8.4. Vaidlustuses viidatud artikli asjakohasus ja seos käesoleva hankega puudub. Samas on märkimisväärne, et isegi väidetavad Vaidlustaja seisukohta toetavad asjaolud on ümber lükatavad. Nt viidatud Macbooki Apple kodulehel avaldatud spetsifikatsioonist (<https://www.apple.com/macbook-pro/specs/>) nähtuvalt lubab tootja teatud tingimustes valgustugevuseks isegi 1600 nitti. Seega ei ole asjakohane väide, nagu oleks 1000 nitine valgustugevus harukordne või sedavõrd ebausutav, et Hankijal oleks pidanud tekkima kahtlus, et seda ei saa pakkuda.
9. **Aku mahutavus.** Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavuse kohta on pakkumuses vastav info koos tootja dokumentatsiooni viitega esitatud ja Hankija on saanud seda kontrollida. Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavus on 51 Wh. Vaidlustaja vastupidine arvamus on ebaõige.

- 9.1. Kolmanda isiku pakutud seadme tootespetsifikatsioon kohaselt võib aku mahutavus olla isegi kõrgem kui 51Wh (kui Vaidlustuskomisjon peab seda vajalikuks, on Kolmas isik valmis esitama selle kohta täpsema dokumentatsiooni). Vaidlustaja väide, et tegelikud Wh sõltuvad konkreetsest oludest, ei ole faktiliselt vale, ja kindlasti kehtib ka Vaidlustaja enda pakutud seadme osas, kuid see ei ole tõendiks, nagu oleks Hankija eksinud Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse tuvastamisel või pakkumusele punktide andmisel.
- 9.2. On õige, et aku mahutavus väheneb loomulikult koos säilivusaja, aja, kasutamise, keskkonna, temperatuuri ja süsteemi konfiguratsiooniga, laetud rakenduste, funktsioonide, toitehalduse seadete ja muude tegurite koosmõjul. Aga see ei muuda fakti, millise mahutavusega aku on tootja seadmele ette näinud.
10. Vaidlustus on rajatud sellele, mida Vaidlustaja on arvanud, et ta on (või ei ole) mingist tootespetsifikatsioonist välja lugenud. See aga ei tõenda midagi Kolmanda isiku pakkumuse kohta. Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrollil sai ja pidi Hankija lähtuma Kolmanda isiku esitatud pakkumusest ja selle koosseisus avaldatud andmetest. Ja seda on Hankija teinud õigesti.

Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine

11. Kolmanda isiku pakkumus on õiguspäraselt ja põhjendatult tunnistatud vastavaks kõikidele esitatud tingimustele. Hankija on saanud teostada ja on teostanud igakülgse pakkumuse vastavuse kontrolli, veendudes, et Kolmanda isiku pakkumus vastab kõikidele nõutud tingimustele. Kuna Hankijal on olnud võimalik kontrollida pakkumuse vastavust lisaks dokumentidele ka füüsiliselt Demoseadme kontrollimise kaudu (sh on vastavus kõikides vaidlustatud aspektides tuvastatav ka Demoseadme alusel, mitte üksnes pakkuja kinnituste alusel), puudub mistahes alus väita, nagu ei oleks Hankija teostanud pakkumuste vastavuse kontrolli õiguspäraselt või piisava põhjalikkusega. Kuna pakkumuste vastavuse kontroll on teostatud õiguspäraselt, on õiguspärane ka Kolmanda isiku pakkumuse hindamine.
12. Kolmanda isiku pakkumusele on hindamisel antud punkte õigesti. Asjaolu, et Kolmanda isiku edu Vaidlustaja pakkumuse ees oli napp, ei muuda Hankija otsust Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamisel õigusvastaseks.
13. **Hindamiskriteerium „Ekraani heledustugevus (möötmisühik nitt)“.** Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus vastab nõutud tingimusele. Hindamiskriteeriumi raames punktide andmisel omas tähtsust suurim valgustugevus, mida seade võimaldab, seejuures ei olnud lisatingimusi (a'la et punkte antakse suurimale ekraani valgustugevusele koos ekraanifiltriga vms) sätestatud). Pakkumuse koosseisus esitatud toote spetsifikatsiooni kohaselt on pakutud seadme ekraani valgustugevus 1000 nitti. Puudub alus kahelda tootja poolt esitatud andmetes. Seega on Hankija Kolmanda isiku pakkumusele andnud punkte õigesti ja Kolmanda isiku pakkumusele 10 punkti andmine on põhjendatud.
14. **Hindamiskriteerium „Sülearvuti klaviatuuri kleeibised“.** Pakkumuste vastavuse kontrolli raames tuvastas Hankija õigesti, et Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuur on Eesti paigutusega. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuurile ei ole Eesti paigutuse saavutamiseks paigaldatud kleeibiseid. Pakkumuse koosseisus on mh esitatud vastav tootja kinnitus. Nagu Kolmas isik ülalpool selgitas, on Hankija saanud Kolmanda isiku pakkumuse vastavust selles osas kontrollida. Seega on antud hindamiskriteeriumi puhul 5 punkti andmine õiguspärane.
15. **Hindamiskriteerium „Aku mahutavus“.** Vaidlustaja ei ole põhjendanud, millel tugineb tema kahtlus, et hankija on Kolmanda isiku pakkumusele aku mahutavuse eest andnud punkte valesi. Kriteeriumi raames punktide andmisel omas tähtsust aku mahutavus, mahutavuse suhtes ei olnud lisatingimusi sätestatud (a'la et punkte antakse suurimale aku mahutavusele teatud töötingimusi arvesse võttes vms). Hankija on Kolmanda isiku pakkumusest õigesti tuvastanud, et pakutud sülearvuti aku mahutavus on 51 Wh. Kui Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavus oli suurem kui Vaidlustaja pakutud seadme oma, on Hankija hindamisel andnud punkte õigesti.
16. Kokkuvõttes on Kolmas isik seisukohal, et Vaidlustaja väited Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse ja pakkumusele ebaõigesti antud punktide osas on alusetud ega vasta tegelikkusele, ning seetõttu on ebaõiged ka nendele eeldustele rajatud väited ja tehtud järeldused. Kolmanda isiku pakkumus vastab kõikidele esitatud tingimustele ja Hankija on pakkumust hinnanud õigesti, tuginedes esitatud dokumentidele ja demoseadmetele. Puudub alus Hankija otsuste tühistamiseks.

Tulenevalt ülaltoodust ja juhindudes RHS § 197 lg 1 p-st 4 palume:

- 1) Jätta esitatud vaidlustus rahuldamata;
- 2) Jätta vaidlustaja kantud kulud seoses vaidlustuse esitamisega täielikult tema enda kanda.

Kolmas isik palub asi lahendada kirjalikus menetluses. Hankija otsuste õiguspärasuse hindamiseks ei ole Vaidlustuskomisjonil vajalik tutvuda Kolmanda isiku poolt esitatud Demoseadmega. Hankija otsuste õiguspärasuse kontroll on teostatav ka ilma vastavate tehniliste asjaolude arutamisetä avalikul istungil.

Lugupidamisega

Asko Pukk
Green IT OÜ

/allkirjastatud digitaalselt /